

kem nastoupení dovolené nepostaral, ač v době uveřejnění článku, jsa na dovolené, ve skutečnosti svou funkci jako zodpovědný redaktor zejména vzhledem k obsahu pozastaveného článku zcela nevykonával, přece označil ho za zodpovědného redaktora a shledal právě v tom, že své redaktorské povinnosti zcela nevykonával, zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 tisk. nov. I výtky s hlediska zmatku § 281 čís. 9) a) tr. ř. jest neoprávněna.

Čís. 3099.

Pouhé neposlechnutí příkazu strany, názor odlišný od názoru strany (konflikt s ní) může sice být nečestným se stanoviska strany, nemusí však být nečestným podle pravidel obecné prospěšnosti. Morálka zákona nemusí se krýt s morálkou strany; směrnice vydané politickou stranou pro chování se jejích příslušníků nemohou proto být měřítkem pro posouzení čestnosti těchto jednotlivců, nýbrž rozhodují i tu o cti jednotlivce všeobecné společenské názory oněch kruhů, v nichž žije; ani přestoupení k jiné straně nebo působení v jejím zájmu nemusí být nečestným, kotví-li ve vnitřním vážném přesvědčení, nikoli v záměrech záludných (pokud se nezračí v obojetném jednání ku dvěma různým stranám).

(Rozh. ze dne 25. února 1928, Zm I 786/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečn stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 27. října 1927, jímž byl obžalovaný sprostěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. po případě pro přestupek podle § 6 zák. ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., částečně zavrhl, částečně jí vyhověl, zrušil sprostující výrok v této části jako zmatečný a věc vrátil prvnímu soudu, by ji v senátě tříčlenném v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnosti nelze z valné části upřít oprávnění; pokud ve vývodech dovolávajících se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 b) § 281 tr. ř. vytýká rozsudku formální i věcnou zmatečnost co do výroku, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy ohledně všech soukromou obžalobou pozastavených výtek. Právem uvádí stížnost, že by rozsudek byl s formálního hlediska bezvadným toliko tehda, kdyby si byl napřed uvědomil význam jednotlivých výroků, jak jsou v obžalovacím spise uvedeny, a kdyby byl pak uvedl ohledně toho kterého bodu spisu obžalovacího přesně a zřetelně zjištěné okolnosti, z nichž má za prokázáno, že se o soukromém obžalobci v článku říká pravda. Těmito vývody vystihuje stížnost základní vadnost rozsudku, spočívající v tom, že si v četných bodech vůbec náležitě nevšiml doslovu a nezjistil smysl jednotlivých zažalovaných výroků. O takové vadnosti nelze ovšem mluvit ohledně

prvé obžalobou pozastavené věty, znějící v ten smysl, že »komunistická strana platí muže za to, že, vydávající se za sociální demokraty, konají propagační práci pro komunistickou stranu«, neboť tuto větu má soud zcela zjevně na mysli, pokud ku konci prvního odstavce rozsudečných důvodů uvádí, že nejde o křivé vinění, pokud se soukromému obžalobci vytýká, že dostal od komunistické strany peníze, že podnikal cestu do Ruska jako sociální demokrat a že jako takový také konal ruská shromáždění lidu jsa placen za to komunistickou stranou, a že tím způsobem konal propagační práci pro tuto stranu, že cestoval a cestuje v jejích službách a v jejím žoldu. Je též patrné z úvah předeslaných dotyčné části rozsudečných důvodů, proč kmetský soud nepokládá toto vinění za křivé, neboť zjišťuje na podkladě obsahu pozvánky k shromáždění ze dne 17. prosince 1925, že tu šlo o shromáždění výlučně komunistickou stranou pořádané, a že soukromý obžalobce, jenž byl referentem, je uveden na pozvánce výslovně jako sociálně demokratický příslušník, a dále zjišťuje i rozsudek na základě otištěného psaní komunistické strany ze dne 8. prosince 1925, že si soukromý obžalobce dal za tyto přednášky zaplatiti stranou komunistickou. Zjištění ta nebere stížnost v odpor a nelze tedy tomuto výroku vytknouti vadnost ve směru formálním; pokud stížnost ve směru právním namítá, že pouhé přestoupení zákazu strany — čímž má patrně na mysli příslušný obrat v posledním odstavci důvodů rozsudečných — není ještě činem nečestným, lze jí plně přisvědčiti. Pouhé neuposlechnutí příkazu strany, názor odlišný od názoru strany a konflikt s ní může sice býti nečestným se stanoviska strany, nemusí však býti nečestným podle pravidel obecné čestnosti. Morálka zákona nemusí se krýti s morálkou strany a směrnice, vydané politickou stranou pro chování se jejích příslušníků nemohou proto býti měřítkem pro posouzení čestnosti těchto jednotlivců, nýbrž rozhodují i tu o cti jednotlivce všeobecné společenské názory oněch kruhů, v nichž žije. Jednání proti zákazu strany samo o sobě nemusí proto býti nečestným, ba může i přestoupení k jiné straně nebo působení v jejím zájmu, pokud kotví ve vnitřním, vážném přesvědčení a nikoli v záměrech záludných, a pokud se obzvláště nezračí v obojetném jednání k dvěma různým stranám, býti se stanoviska cti nezávadným. Avšak, jakmile přistoupí okolnosti, které nalézací soud zjistil a z nichž jde najevo, že obžalobce učinil mnohem více, než že jednal toliko proti zákazu strany, že dostával za přednášky ohlášené komunistickou stranou za zdůrazňování příslušnosti ke straně sociálně demokratické peníze od strany komunistické a cestoval v jejích službách za žold, aniž ze strany sociálně demokratické vystoupil, nejde o pouhý konflikt se stranou, nýbrž o chování záludné proti straně. Nelze proto ani říci, že je rozsudek přes onen obrat, který stížnost ostatně necituje v celém doslovu a nezkoumá ve spojitosti s předchozími úvahami rozsudku, materiálně vadným.

Čís. 3100.

Tisková novela (na rozdíl od trestního řádu) nerozeznává přesně mezi rozsudkem odsuzujícím a sprostňujícím, spatřujíc předpoklad pro